

ASUSI-projektet

- et projekt om Arbejdsmiljø, Sygefravær, Udstødning, Social Arv og Intervention

Kort resume og hovedresultater

September 2008

Projektansvarlig: Sigurd Mikkelsen

Center for Forskning vedr. Sygefravær og Udstødning (CFSU)

Arbejdsmedicinsk Klinik, Regionshospitalet Herning
(professor Johan Hviid Andersen, sociolog Claus D. Hansen)

Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet
(professor Elsebeth Lyngø, historiker Kristina Johansen, human etolog Torill
Tverborgvik)

Arbejdsmedicinsk Klinik, Glostrup Sygehus
(overlæge Sigurd Mikkelsen, læge Trine Rønde Kristensen)

Kort resume og hovedresultater

Sygefraværet er i disse år i fokus, og regeringen har gjort det til en mærkesag at nedbringe sygefraværet. Arbejds miljøforskningsfonden har i den forbindelse i 2003 givet en række bevillinger til forskning i sygefravær og udstødning. ASUSI-projektet er et af de projekter, der er iværksat (projektnr. 70-2003-08), se i øvrigt ASUSI-projektets hjemmeside www.asusi.dk.

Projektet har til formål at belyse sygefravær og udstødning i et livsforløbsperspektiv, herunder indikatorer på social arv, egen uddannelse, personlighed, livsstil, holdninger, socioøkonomiske forhold, arbejdsmiljø og personlige forhold.

Projektet er foregået i et samarbejde mellem Arbejdsmedicinsk Klinik, Regionshospitalet Herning, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet og Arbejdsmedicinsk Klinik, Glostrup Hospital. Der er etableret 4 Ph.d studier i ASUSI-projektet.

Projektet har gennemgået data vedr. udviklingen i sygefravær i Danmark gennem de sidste 20-30 år. Der er etableret en landsdækkende database med henblik på belysning af social arv vedr. arbejdsmarkedstilknytning og sygefravær. Der er gennemført en stor spørgeskemaundersøgelse om faktorer af mulig betydning for sygefravær på et repræsentativt materiale på 14.241 personer med fast tilknytning til arbejdsmarkedet, og dette materiale er koblet til forskellige registeroplysninger, herunder oplysninger om sygefravær over 14 dage (DREAM-databasen). Endvidere har projektet analyseret data fra en undersøgelse af ansatte på et stort regionssygehus (hospitalsundersøgelsen) med ét års opfølgning af sygefravær opdelt på forskellige længder (kort (1-3 dage), mellemlangt (4-14 dage) og langt (>14 dage)) samt data fra FAUST-undersøgelsen (langt sygefravær).

Hovedresultater:

- *De tilgængelige oplysninger peger på, at sygefraværet i Danmark har været nogenlunde konstant gennem de sidste 20-30 år.*
- *Oplevelsen af eget helbred og/eller besøg hos læger og andre behandlere spiller en helt afgørende rolle for alle aspekter af sygefravær.*
- *Der er store socioøkonomiske forskelle i sygefravær, både med hensyn til antal perioder med sygefravær og varigheden af de enkelte perioder.*
- *Hvis man oplever sit arbejde som fysisk hårdt øges risikoen for langt sygefravær.*
- *Hvis man hyppigt er udsat for trusler og vold øges risikoen for langt sygefravær. Denne effekt kunne dog ikke med sikkerhed adskilles fra selve det, at være ansat på en psykiatrisk afdeling.*
- *Bortset fra, at trusler og vold ser ud til at øge risikoen for langt sygefravær, fandtes kun få, spredte og relativt svage effekter af psykosociale arbejdsmiljøfaktorer, når der tages højde for andre signifikante faktorer.*
- *Der fandtes ikke holdepunkter for, at lange arbejdstider, overarbejde og weekendarbejde øgede risikoen for sygefravær.*
- *Kvinder har, alt andet lige, samme hyppighed af kort og mellemlangt sygefravær som mænd, men let øget hyppighed af langt sygefravær.*

- *Ældre har, alt andet lige, mindre kort og mellemlangt sygefravær end yngre, mens der ikke er aldersforskelle med hensyn til langt sygefravær eller længden af sygefravær, når man først har sygemeldt sig.*
- *Enlige med hjemmeboende børn, og kvinder med små børn havde en let øget risiko for langt sygefravær.*
- *Livsstilsfaktorer og personlighed spiller kun en mindre rolle for sygefravær, dog havde personer med mange psykosomatiske klager en øget risiko for langt sygefravær.*
- *Personer med fast tilknytning til arbejdsmarkedet har generelt temmelig restriktive holdninger til at melde sig syg. Personer med restriktive holdninger har noget mindre sygefravær end personer med liberale holdninger.*
- *Sygenærvær er næsten lige så hyppigt som sygefravær (sygenærvær er betegnelsen for at møde på arbejde selv om man føler sig så syg, at man med rimelighed kunne have sygemeldt sig). Hyppigt sygenærvær øger risikoen for langt sygefravær.*
- *Der er en klar social arv i tilknytningen til arbejdsmarkedet. Både faders og moders arbejdsmarkedstilknytning har betydning for barnets arbejdsmarkedstilknytning.*
- *Der er en klar social arv mht. langt sygefravær. Både faders og moders uddannelse har betydning hver for sig, men faders uddannelse har større betydning end moders uddannelse.*